

Pobijedi Golijata!

Biblijska bitka protiv gorostasa postala je općom metaforom. Može li Davidov *športski* pristup pomoći nadilaženju svjetske *recesije*?

■ Piše p. Niko Bilić, SJ (dr. teol., FFDI, Zagreb)

Davidova borba s Golijatom (1 Sam 17) pripada među najpoznatije tekstove Svetog pisma i postojano je nadahnuće junacima raznih područja. Mladenački je to boj koji će opečatiti cjelokupnu Davidovu povijest.

■ Velika borba

Dvije vojske koje stoje jedna nasuprot drugoj, opetovani izazovi i nastup izabranog predstavnika (1 Sam 17,1-4) slika su suvremenog stadiona. Tu, nažalost, nisu isključene niske uvrede i nasilje, baš kako i Biblija u ovom slučaju prikazuje. Opis diva višeg od dva i pol metra, s oklopom, kacigom i štitnicima za noge (17,4-7) podsjetit će na suvremenog hokejaša ili ragbijaša.

Izvještaj o Davidovoj borbi upozorava na javni utjecaj koji šport danas ima. Davidova pobjeda pobjeda je cijelog naroda. I športaš pojedinac, ne samo nacionalna momčad, međunarodni je predstavnik svoje zemlje. Njegovi potezi obilježavaju ugled države. David, jednostavni pastir s betlehemskih poljana, svojim istupom dublje ulazi u doticaj s najvišom vlasti. Zbog Davidova uspjeha kralj će se zanimati za njegovo podrijetlo (1 Sam 17,58).

Hrabro je izišao pred moćnog protivnika. Njegov primjer poziv je

drugima: "Neka nikome ne klone srce!" (1 Sam 17,32). Zadivljujuća spretnost kojom pobjeđuje počiva, kako sam David pred kraljem svjedoči, na *treningu* u obrani stada pred snažnim grabežljivcima: "I lava je i medvjeda tvoj sluga ubio" (1 Sam 17,36).

■ Pravo uporište

Od športaša znamo da treba uočiti i istaknuti snagu protivnika. Tjelovježba pak omogućava odmjereno samopouzdanje, oslonac na sile kojima raspolazemo. Tko pronađe

pravo uporište, može pristupiti i nadmoćnom izazivaču. Dizač utega podići će višestruko veću težinu od vlastite. Skakači će nadvisiti sami sebe - s pomagalom i više puta. Ne susreću li se u prvenstvima najjači favoriti s nekim "drugoligašem" od kojeg se mnogo ne očekuje? I, baš kao u Davidovoj bitci, iznenađenja su moguća. Šport dopušta preokret na ljestvici svjetskih sila. Maleni izbiju na čelo ispred tehnološki i politički daleko jačih.

David je neopterećen, ne osuđuje sama sebe unaprijed na poraz. Štoviše, skida sa sebe kraljevski oklop, kacigu i mač (1 Sam 17,39). Zaziva drevno biblijsko ime Božje (17,45) i tako svjedoči da su sinovi izabranog naroda - u poznatom motivu rata Gospodnjeg - Bogu prepustili svoju parnicu. Njihovo je da za njim idu.

■ Novi zadaci

Pobjeda nad Golijatom seže daleko. David će biti jedan od najvažnijih likova Svetog pisma. Njegova povijest proteže se - u dva navrata - na četiri biblijske knjige. Kao mudar strateg znat će surađivati s istim Filistejcima koje je porazio i osramotio. Bit će kadar oprostiti hirovitom Šaulu koji ga iz zavisti počinje progoniti i spletkariti, pružajući mu upitnu ruku pomirenja. David će prebroditi i pobunu vlastitoga sina koja mu je donijela veliku žalost (2 Sam 19,1).

Morat će David nadvladati i sama sebe. Ne samo da više nije pošao sa

* iskrice *

Pobjede iz mladosti važne su za starost.

Tko ne uzvрати na porugu, već ima prvu pobjedu.

I širina duha važna je za snagu tijela.

Tjelovježba i umjetnost vrijede cijeli život.

A. de Gelder,
Kralj David
(1680./1685.),
ulje na platnu,
Rijksmuseum,
Amsterdam

Caravaggio,
David s Golijatovom glavom
(1606./1607.), Kunsthistorisches
Museum, Beč

svojima u boj, nego je - čitamo - „predvečer ustao” (2 Sam 11,2). Žalosni rezultat bijahu preljub i *montirano* ubojstvo, ali na prorokovu opomenu kaje se za grijeh (12,13). Kad, već u zreloj dobi, naredi popis svoje vojne sile i za to će se kajati (24,10) jer je tako napustio pouzdanje u Božju snagu - ono pouzdanje koje je kao mladić idealistički i u drugima budio.

■ Životna pobjeda

Od mladosti djelotvoran umjetnik (1 Sam 16,23) David će postati najveći biblijski pjesnik i molitelj. Pola psalama nosi njegovo ime. Utemeljitelj je liturgije koja će se razviti u Hramu (1 Ljet 6,16). U velikoj širini duha sve će pripremiti za njegovu izgradnju. Sinu Salomonu predat će i svojevrsnu maketu (1 Ljet 28,11).

Davidov primjer odlično upozorava na cjelinu života koju treba imati na umu. Mladenačka borba dio je na životnom putu velikana koji će povesti cio narod, stvoriti zajedničko kraljevstvo i omogućiti vrhunce napretka do kojih će se njegov nasljednik vinuti. Štoviše, David će u Bibliji postati uzor-kralj i slika onog žudenog Mesije koji naše dugove na se uzima.

Vitraj Notre-Dame de Paris: David - mladić iz panja Jišajeva

Literatura

1. Beck, J. A. (2006). David and Goliath, a story of place: The narrative-geographical shaping of 1 Samuel 17; u: The Westminster Theological Journal 68,2, 321-330., Philadelphia
2. McKenzie, S. L. (2001). The typology of the Davidic covenant; u: The land that I will show you. Essays on the history and archaeology of the ancient Near East in honor of J. Maxwell Miller, 152-178, Sheffield.
3. Nitsche, Stefan Ark/Dietrich, Walter (Hg.) Viele Bilder - ein Text. Anmerkungen zur Logik der selektiven Rezeption biblischer Texte anhand der Story vom Sieg Davids über Goliath; u: König David - biblische Schlüsselfigur und europäische Leitgestalt (2003.). 85-119, Freiburg.
4. Tomić, C. (1996). Davidovo doba, Zagreb.